

UCHWAŁA Nr XXX/403/16
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

z dnia 29 listopada 2016 r.

w sprawie uchwalenia Programu współpracy samorządu województwa łódzkiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2017

Na podstawie art.18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (tj. Dz.U. z 2016 r. poz. 486) i art. 221 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj. Dz.U. z 2013 r. poz. 885, poz. 938, poz. 1646, z 2014 r. poz. 379, poz. 911, poz. 1146, poz. 1626, poz. 1877, z 2015 r. poz. 238, poz. 532, poz. 1045, poz. 1117, poz. 1130, poz. 1189, poz. 1190, poz. 1269, poz. 1358, poz. 1513, poz. 1830, poz. 1854, poz. 1890, poz. 2150, z 2016 r. poz. 195, poz. 1257, poz. 1454) oraz art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. Dz.U. z 2016 r. poz. 239, poz. 395) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała Program współpracy samorządu województwa łódzkiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2017 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza Zarządowi Województwa Łódzkiego.

§ 3. Uchwała podlega ogłoszeniu i wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty opublikowania.

Przewodniczący Sejmiku

Marek Mazur

**PROGRAM WSPÓŁPRACY SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO Z ORGANIZACJAMI
POZARZĄDOWYMI ORAZ PODMIOTAMI WYMIENIONYMI W ART. 3 UST. 3 USTAWY
O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO I O WOLONTARIACIE NA ROK 2017**

Wprowadzenie

W Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wskazuje się, że podstawą funkcjonowania państwa powinno być poszanowanie wolności i sprawiedliwości, współdziałanie władz, dialog społeczny oraz pomocniczość umacniająca uprawnienia obywateli i ich wspólnot. Zasady te przyjmuje się jako kluczowe we współpracy samorządu województwa łódzkiego z organizacjami pozarządowymi. Celem współpracy jest wspieranie a nie zastępowanie działań obywatelskich, tak by prowadzić do jak największej samodzielności oddolnych inicjatyw, a co za tym idzie, do zbudowania podstaw równoprawnego partnerstwa pomiędzy administracją publiczną a organizacjami społeczeństwa obywatelskiego.

W demokratycznym społeczeństwie organizacje pozarządowe stanowią podstawę dla rozwoju lokalnych społeczności, gdyż skupiają aktywne i wrażliwe na sprawy społeczne obywateli, dostarczają usług potrzebnych mieszkańcom, wypełniając luki, których często nie zapełnia sektor publiczny oraz prywatny.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi jest elementem realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego oraz wojewódzkich dokumentów programowych.

**Rozdział 1.
Cele współpracy**

1. Cel główny:

- 1) Za cel główny niniejszego programu przyjmuje się wzmocnienie społeczeństwa obywatelskiego jako realizatora zadań publicznych istotnych dla rozwoju województwa łódzkiego poprzez budowanie partnerstwa między administracją publiczną i organizacjami pozarządowymi z uwzględnieniem biznesu społecznie odpowiedzialnego.

2. Cele szczegółowe:

- 1) kreowanie i wzmocnienie warunków dla powstawania i rozwoju inicjatyw oddolnych oraz struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnych w województwie łódzkim, w tym tworzenie i wdrażanie innowacyjnych rozwiązań służących rozwijaniu społeczeństwa obywatelskiego;
- 2) zwiększenie wpływu sektora obywatelskiego na kreowanie polityk publicznych w województwie łódzkim oraz wzmocnienie współpracy między podmiotami sektora samorządowego i pozarządowego w tym zakresie;
- 3) poprawa jakości życia mieszkańców województwa poprzez umacnianie współpracy między sektorem samorządowym i pozarządowym w realizowaniu polityki województwa, pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych oraz zwiększanie efektywności wykorzystania środków publicznych;
- 4) budowanie poczucia przynależności do wspólnoty regionalnej i kreowanie tożsamości regionalnej.

Rozdział 2.

Zasady współpracy

1. Konstytucyjna zasada pomocniczości oraz wynikające z innych ustaw kompetencje jednostek samorządu terytorialnego stanowią podstawę rozwoju wzajemnych relacji między samorządem województwa łódzkiego a organizacjami pozarządowymi.

2. Ponadto samorząd województwa łódzkiego przy współpracy z organizacjami pozarządowymi kieruje się następującymi zasadami:

- Pomocniczości oraz suwerenności stron - w myśl tych zasad organy administracji publicznej, respektując odrębność i suwerenność zorganizowanych wspólnot obywateli, uznają ich prawo do samodzielnego definiowania i rozwiązywania problemów, w tym należących także do sfery zadań publicznych i w takim zakresie współpracują z tymi organizacjami, a także wspierają ich działalność oraz umożliwiają realizację zadań publicznych na zasadach i w formie określonej w ustawie,
- Partnerstwa - zgodnie z zasadą partnerstwa organizacje pozarządowe, na zasadach i w formie określonej w ustawie oraz według trybu wynikającego z odrębnych przepisów, uczestniczą w identyfikowaniu i definiowaniu problemów społecznych, wypracowywaniu sposobów ich rozwiązania oraz wykonywaniu zadań publicznych,
- Efektywności - kierując się zasadą efektywności organy administracji publicznej, przy zleceniu organizacjom pozarządowym zadań publicznych, dokonują wyboru najefektywniejszego sposobu wykorzystania środków publicznych, przestrzegając zasad uczciwej konkurencji oraz z zachowaniem wymogów określonych w ustawie o finansach publicznych,
- Jawności - mając na względzie zasadę jawności, organy administracji publicznej udostępniają współpracującym z nimi organizacjom pozarządowym informacje o zamiarach, celach i środkach przeznaczonych na realizację zadań publicznych, w których możliwa jest współpraca z tymi organizacjami oraz o kosztach realizacji zadań publicznych już prowadzonych w tym zakresie przez jednostki podległe organom administracji publicznej lub nadzorowane przez te organy, wraz z informacją o sposobie obliczania tych kosztów, tak aby możliwe było ich porównanie z kosztami realizacji analogicznych zadań przez inne instytucje i osoby. Województwo będzie dążyło do tego, aby wszelkie możliwości współpracy z organizacjami były powszechnie wiadome i dostępne oraz jasne i zrozumiałe. Narzędziami dla upublicznienia informacji jest przede wszystkim Biuletyn Informacji Publicznej oraz internetowy serwis informacyjny Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego przeznaczony dla organizacji pozarządowych www.ngo.lodzkie.pl,
- Uczciwej konkurencji - Województwo będzie równorzędnie traktowało organizacje pozarządowe przy realizacji zadań publicznych, ogłaszając w tym samym czasie takie same założenia określające zadanie oraz stosując takie same kryteria oceny zgłoszonych ofert konkurujących podmiotów.

Rozdział 3.

Formy współpracy

Współpraca samorządu województwa łódzkiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego będzie miała charakter finansowy i pozafinansowy.

1. Współpraca o charakterze finansowym może być prowadzona m.in.:

1) w formie zlecenia realizacji zadań publicznych w trybie:

a) otwartego konkursu ofert na:

- powierzenie wykonania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji ze środków budżetowych na sfinansowanie ich realizacji,
- wspieranie wykonania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji.

Zasady i tryb wyboru ofert są jawne i podawane do publicznej wiadomości w ogłoszeniu o konkursie. Wyniki konkursów podawane są do publicznej wiadomości. Ogłoszenia o otwartych konkursach ofert i ich wynikach publikowane są w szczególności:

- w Biuletynie Informacji Publicznej;
- na stronie internetowej www.ngo.lodzkie.pl;
- na tablicach ogłoszeń w siedzibie Urzędu;
- na stronie Regionalnego Centrum Polityki Społecznej, w przypadku konkursów realizowanych przez Centrum;

b) pozakonkursowym określonym w art.19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie i polegającym na realizacji zadania publicznego o charakterze regionalnym, którego okres realizacji nie przekracza 90 dni a wysokość dofinansowania lub finansowania zadania publicznego nie przekracza kwoty 10 tysięcy złotych, ponadto jeden podmiot w roku kalendarzowym nie może otrzymać w trybie pozakonkursowym dofinansowania o łącznej kwocie przekraczającej 20 tysięcy złotych;

Ogłoszenie o wyborze oferty w trybie pozakonkursowym jest jawne i podawane do publicznej wiadomości na stronach:

- w Biuletynie Informacji Publicznej;
- na stronie internetowej www.ngo.lodzkie.pl;
- na tablicach ogłoszeń w siedzibie Urzędu;
- na stronie Regionalnego Centrum Polityki Społecznej, w przypadku konkursów realizowanych przez Centrum;

2) na podstawie umowy o wykonanie zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej mieszkańców województwa łódzkiego bądź organizacji pozarządowych lub podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, reprezentujących wspólnotę regionalną, zawieranej zgodnie z uchwałą Sejmiku Województwa Łódzkiego w sprawie trybu i szczegółowe kryteriów oceny wniosków o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej;

3) na podstawie umowy partnerstwa zawartej w celu realizacji projektu partnerskiego określonej w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2016 r. poz. 383 ze zm.);

4) w innych trybach przewidzianych przepisami polskiego prawa.

2. Współpraca o charakterze pozafinansowym, prowadzona jest przede wszystkim w formie:

- 1) wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności w celu prawidłowego diagnozowania problemów i potrzeb mieszkańców województwa;
- 2) publikowania informacji o działaniach istotnych dla organizacji pozarządowych na stronach internetowych serwisu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego (www.ngo.lodzkie.pl), udostępnianiu informacji w lokalnych mediach a także udostępnianiu informacji innymi dostępnymi sposobami, w szczególności podczas otwartych spotkań z przedstawicielami organizacji pozarządowych;
- 3) współdziałania w zakresie jej kompetencji z Łódzką Wojewódzką Radą Działalności Pożytku Publicznego powołaną przez Marszałka Województwa Łódzkiego;
- 4) konsultowania z Łódzką Wojewódzką Radą Działalności Pożytku Publicznego oraz z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów normatywnych, w tym aktów prawa miejscowego, w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji i podmiotów określonych w art. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- 5) tworzenia wspólnych stałych lub doraźnych zespołów roboczych o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji pozarządowych, podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy

- z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz przedstawicieli właściwych organów administracji publicznej (tj. np. Wojewódzka Rada Zatrudnienia, Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny, Wojewódzka Społeczna Rada do spraw Osób Niepełnosprawnych, Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej Województwa Łódzkiego) i współpraca w ich ramach;
- 6) udzielania patronatu przez Marszałka Województwa dla działań lub programów realizowanych przez organizacje pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie uznanych za szczególnie wartościowe;
  - 7) udzielania rekomendacji lub referencji organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w zakresie sposobu realizacji zadania publicznego zleconego przez Samorząd Województwa a także na podstawie doświadczenia ze współpracy w innych formach. Referencji udzielać będą właściwe merytorycznie komórki organizacyjne Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne w zależności od obszaru realizacji zadania;
  - 8) prowadzenia spotkań informacyjnych, szkoleń oraz udzielania instrukcji i wskazówek w zakresie prawidłowego ubiegania się o dotacje z budżetu województwa oraz rozliczania się z nich;
  - 9) inicjowania, organizowania lub współorganizowania szkoleń, spotkań, konferencji podnoszących jakość pracy osób zajmujących się współpracą z organizacjami pozarządowymi z terenu województwa łódzkiego oraz inicjatyw integrujących to środowisko wokół zadań ważnych dla regionu;
  - 10) angażowania organizacji do wymiany doświadczeń i prezentacji osiągnięć a także koordynacji działań i realizacji wspólnych przedsięwzięć i imprez;
  - 11) promowania przez samorząd działalności organizacji pozarządowych i pomocy w tworzeniu dobrego wizerunku sektora w województwie w formie m.in.: forum organizacji pozarządowych z regionu łódzkiego;
  - 12) popierania i umacniania lokalnych inicjatyw podejmowanych na rzecz rozwoju społeczności lokalnych i ekonomii społecznej;
  - 13) udostępniania w miarę posiadanych możliwości pomieszczeń oraz sprzętu będących w dyspozycji Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego na potrzeby organizowanych lub współorganizowanych przez organizacje pozarządowe spotkań, seminariów, szkoleń i konferencji o charakterze regionalnym, niekomercyjnym i otwartym dla wszystkich zainteresowanych;
  - 14) wdrażania wymogów Ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz.U. z 2011 r. Nr 209 poz. 1243 ze zm.) w ramach współpracy Województwa Łódzkiego z organizacjami pozarządowymi;
  - 15) wdrażania zadań przewidzianych do realizacji w roku 2017 oraz przygotowania do wdrożenia zadań przewidzianych do realizacji w 2018 roku w Programie współpracy samorządu województwa łódzkiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2016 – 2020.

Rozdział 4.

Zakres przedmiotowy (obszary działania)

1. Przedmiotem współpracy realizowanej w formie finansowej i pozafinansowej samorządu województwa łódzkiego z organizacjami pozarządowymi są:

- 1) ustawowe zadania własne województwa łódzkiego;
- 2) zadania pożytku publicznego określone w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, o ile zadania te są zadaniami samorządu województwa, określonymi w ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa;

- 3) zadania wpisujące się w cele Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020 oraz regionalne programy strategiczne;
- 4) zadania dotyczące promocji województwa łódzkiego;
- 5) zadania zlecone do realizacji samorządowi województwa na podstawie innych aktów prawnych;
- 6) wspólne określanie ważnych dla mieszkańców regionu potrzeb i tworzenie systemowych rozwiązań problemów społecznych;
- 7) konsultowanie z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji i podmiotów.

2. W roku 2017 zostały określone zadania priorytetowe z następujących obszarów:

- 1) Wspomaganie rozwoju demokracji i społeczeństwa obywatelskiego;
- 2) Kultura, sztuka, ochrona dziedzictwa kulturowego;
- 3) Integracja środowisk kombatanatów i osób represjonowanych;
- 4) Polityka społeczna:
  - a) działania z zakresu systemu pieczy zastępczej,
  - b) polityka prorodzinna,
  - c) pomoc społeczna,
  - d) działania na rzecz osób starszych,
  - e) rozwój ekonomii społecznej,
  - f) przeciwdziałanie alkoholizmowi,
  - g) przeciwdziałanie narkomanii,
  - h) przeciwdziałanie HIV/AIDS,
  - i) przeciwdziałanie przemocy,
  - j) działania na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 5) Ochrona i promocja zdrowia;
- 6) Kultura fizyczna i sport;
- 7) Turystyka i krajoznawstwo;
- 8) Upowszechnianie i ochrona praw konsumentów;
- 9) Ochrona środowiska;
- 10) Wspomaganie rozwoju gospodarczego, w tym rozwoju przedsiębiorczości.

3. We wszystkich zadaniach priorytetowych, wskazanych w wyżej wymienionych obszarach, współpraca z organizacjami pozarządowymi będzie realizowana poprzez wspieranie społeczeństwa obywatelskiego w oparciu o formy współpracy oraz zgodnie ze sposobem realizacji opisanym w niniejszym Programie.

4. Samorząd Województwa Łódzkiego w swoim działaniu wdraża standardy oraz dobre praktyki zgodnie z zapisami "Modelu współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych" powstałego w marcu 2012 r. jako rezultat projektu systemowego Departamentu Pożytku Publicznego Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej finansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Rozdział 5.

Priorytetowe zadania publiczne

§ 1. Obszar: Wspomaganie rozwoju demokracji i społeczeństwa obywatelskiego

Priorytety:

- I. Wspieranie dialogu obywatelskiego i współpracy międzysektorowej w ramach współpracy samorządu województwa łódzkiego i organizacji pozarządowych w celu skuteczniejszej realizacji zadań publicznych województwa w szczególności poprzez (współpraca finansowa i pozafinansowa):
- wspieranie pozyskiwania środków na realizację zadań publicznych województwa ze źródeł pochodzących spoza budżetu województwa oraz samorządów z terenu województwa;
  - partnerstwa formalne i nieformalne z organizacjami pozarządowymi w ramach projektów finansowanych ze środków programów Unii Europejskiej i innych źródeł;
  - realizację wspólnych konferencji, szkoleń i spotkań promujących wymianę doświadczeń, regularne spotkania pełnomocników ds. organizacji pozarządowych pracujących w regionie, edukację w zakresie tworzenia rad pożytku publicznego w gminach i powiatach regionu;
  - wspieranie działalności organizacji pozarządowych realizujących zadania publiczne województwa łódzkiego poprzez edukację w zakresie prawidłowego rozliczania funduszy publicznych, spotkania informacyjne na temat dostępnych funduszy z budżetu samorządu województwa i sposobu aplikowania o nie;
  - informowanie organizacji pozarządowych o możliwościach związanych z aplikowaniem o środki w programach Unii Europejskiej (w tym organizowanie międzysektorowych spotkań), o możliwości udziału w partnerstwach projektowych oraz wsparcie merytoryczne w przypadku aplikowania o tego typu środki;
  - promowanie mechanizmu 1% na terenie województwa łódzkiego poprzez kampanię informacyjną zachęcającą mieszkańców województwa łódzkiego do przekazywania środków w ramach tego mechanizmu na organizacje działające w regionie łódzkim;
  - budowanie dobrego wizerunku organizacji pozarządowych w regionie łódzkim poprzez promowanie działalności organizacji na imprezach organizowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego oraz włączanie się w działania sektora pozarządowego na terenie województwa;
  - prowadzenie wyodrębnionej strony internetowej oraz newslettera poświęconych współpracy samorządu województwa z organizacjami pozarządowymi (www.ngo.lodzkie.pl) w celu informowania organizacji pozarządowych o działalności Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego w zakresie spraw dotyczących trzeciego sektora, upubliczniania informacji dotyczących tego sektora oraz promowania działań sektora wśród mieszkańców regionu;
  - współpracę z Łódzką Wojewódzką Radą Działalności Pożytku Publicznego, w tym prowadzenie jej obsługi administracyjnej;
  - współpracę przy realizacji regionalnych wydarzeń promujących działalność organizacji pozarządowych z województwa łódzkiego;
  - współpracę przy projektach mających na celu budowanie silnej i rozpoznawalnej marki łódzkie;
  - rozwijanie nowych form współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi w województwie łódzkim;
  - opracowanie standardów realizacji przynajmniej 2 zadań zleczanych organizacjom wraz z ich szeroką konsultacją;
  - opracowanie standardów przekrojowych (m.in. dotyczących dostępności czy promocji) stosowanych w zadaniach zleczanych organizacjom oraz ich szeroka konsultacja;

- konsultacja z organizacjami pozarządowymi i aktualizacja kryteriów oceny ofert w konkursach oraz przegląd i aktualizacja procedur konkursowych;
- współorganizacja wydarzeń tematycznych związanych m.in. z wydatkowaniem środków unijnych, z programami unijnymi;
- wypracowanie zasad przyznawania dotacji w postaci regranting.

II. Rozwój aktywnych społeczności w regionie, w szczególności poprzez (współpraca pozafinansowa):

- wspieranie działań aktywizujących organizacje pozarządowe (zwłaszcza działające krócej niż 2 lata), grupy samopomocowe oraz grupy nieformalne działające na rzecz dobra wspólnego;
- upowszechnianie informacji na temat swobód obywatelskich m.in. poprzez edukację na temat dostępu do informacji publicznej;
- promowanie partycypacyjnego modelu demokracji poprzez wdrażanie tego modelu w działalności Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego oraz dzielenie się doświadczeniami z tego zakresu z instytucjami samorządowymi w regionie;
- promowanie włączania się obywateli i organizacji pozarządowych w życie publiczne;
- zachęcanie obywateli i organizacji pozarządowych do zaangażowania się w społeczną kontrolę instytucji publicznych szczebla lokalnego i regionalnego poprzez wspieranie działalności organizacji pozarządowych podejmujących działania strażnicze oraz pomoc osobom zaangażowanym w społeczną kontrolę instytucji;
- wypracowywanie i wdrażanie innowacyjnych rozwiązań, które będą wspierać rozwój społeczeństwa obywatelskiego;
- wymianę doświadczeń w rozwiązywaniu problemów lokalnych i regionalnych poprzez inicjowanie lub uczestnictwo w przedsięwzięciach nakierowanych na taką wymianę;
- wsparcie dla budowania partnerstw międzynarodowych, integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy pomiędzy społeczeństwami, pomoc w poszukiwaniu partnerów zagranicznych dla realizacji celów statutowych przez organizacje pozarządowe z regionu łódzkiego.

III. Włączanie organizacji pozarządowych do współtworzenia polityk publicznych na szczeblu regionu oraz monitorowania ich realizacji w szczególności poprzez (współpraca pozafinansowa):

- angażowanie przedstawicieli organizacji pozarządowych do zespołów roboczych i grup roboczych, w tym w szczególności:

a) Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020,

b) Grupy ds. Koordynacji Funduszy Europejskich;

- angażowanie przedstawicieli organizacji pozarządowych do udziału w spotkaniach roboczych, szkoleniach, spotkaniach informacyjnych dot. działań Sieci PIFE;
- angażowanie przedstawicieli organizacji pozarządowych do udziału w istotnych wydarzeniach o charakterze regionalnym takich jak: Dni Otwarte Funduszy Europejskich;
- włączanie przedstawicieli organizacji pozarządowych w akcje informacyjno-promocyjne, konferencje i spotkania konsultacyjne;
- opracowanie zasad i standardów powoływania zespołów roboczych, forów i ciał dialogu z udziałem organizacji pozarządowych przy Urzędzie Marszałkowskim Województwa Łódzkiego.

IV. Wspomaganie integracji sektora pozarządowego w regionie, w szczególności poprzez:

- organizację Forum Organizacji Pozarządowych;
- organizację Regionalnego Forum Pełnomocników;

- inicjowanie współpracy Łódzkiej Wojewódzkiej Rady Działalności Pożytku Publicznego z innymi ciałami dialogu w regionie.

Realizacja: Departament Promocji i Współpracy z Zagranicą, Departament Polityki Regionalnej, Regionalne Biuro Województwa Łódzkiego w Brukseli oraz Kancelaria Marszałka w formie współpracy finansowej i pozafinansowej

§ 2. Obszar działania: kultura, sztuka, ochrona dziedzictwa kulturowego

Priorytety :

- I. Wzbogacanie oferty kulturalnej województwa łódzkiego oraz pielęgnowanie i rozwój polskiej tradycji kulturowej w województwie łódzkim realizowane poprzez:
  - organizowanie wydarzeń kulturalnych prezentujących dorobek światowego dziedzictwa kultury na terenie województwa łódzkiego;
  - prezentowanie lokalnego i regionalnego dorobku kultury.

Realizacja: Departament Kultury i Edukacji w formie współpracy finansowej

§ 3. Obszar działania: integracja środowiska kombatantów i osób represjonowanych

Priorytety:

- I. Integracja i koordynacja działań środowisk kombatanckich i organizacji osób represjonowanych w województwie łódzkim realizowana będzie poprzez:
  - egzekwowanie respektowania przez placówki medyczne uprawnień inwalidów wojennych i kombatantów do korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej;
  - podtrzymywanie, rozwój i ochrona tradycji oraz świadomości narodowej poprzez organizację i współudział w uroczystościach rocznicowych i okolicznościowych o charakterze historyczno-patriotycznym;
  - upowszechnianie pracy stowarzyszeń kombatanckich i osób represjonowanych w dostępnych środkach przekazu, publikowanie wymiany doświadczeń i form pracy;
  - pomoc w rozwiązywaniu codziennych problemów kombatantów i osób represjonowanych.

Realizacja: Biuro Ochrony Informacji i Bezpieczeństwa w formie współpracy pozafinansowej

§ 4. Obszar działania: polityka społeczna

Priorytety:

- I. Działania z zakresu systemu pieczy zastępczej realizowane będą w szczególności poprzez:
  - programy na rzecz wspierania rodzinnej pieczy zastępczej;
  - działania edukacyjne, upowszechniające i promujące rodzinną pieczę zastępczą;
  - inne działania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej m.in. prowadzenie interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego (realizacja umowy wieloletniej zawartej na okres od 01.07.2016 r. do 30.06.2018 r.).
- II. Działania z zakresu polityki prorodzinnej realizowane będą w szczególności poprzez:
  - programy osłonowe i aktywizujące rodziny;
  - działania wspierające więzi międzypokoleniowe;

- programy podnoszące umiejętności opiekuńczo-wychowawcze rodziny i jej zdolności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych;
- organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych.

III. Działania z zakresu pomocy społecznej realizowane będą w szczególności poprzez:

- programy osłonowe i aktywizujące osoby zagrożone wykluczeniem społecznym;
- dystrybucję żywności;
- programy aktywizujące i osłonowe dla dzieci i młodzieży: w tym m.in. kluby dla młodzieży, zajęcia świetlicowe, poradnictwo specjalistyczne;
- działania wspierające rozwój wolontariatu.

IV. Działania na rzecz osób starszych

- programy osłonowe i aktywizujące osoby starsze, w tym działania na rzecz solidarności międzypokoleniowej.

V. Działania z zakresu pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób – rozwój ekonomii społecznej, realizowane będą poprzez organizację Łódzkich Targów Ekonomii Społecznej.

VI. Działania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi realizowane będą w szczególności poprzez:

- rozwijanie oraz promowanie strategii profilaktycznych w formie działalności wychowawczej i informacyjnej dotyczącej używania alkoholu, ze szczególnym uwzględnieniem problemu nadużywania i uzależnienia od alkoholu, oraz społecznych, zdrowotnych i ekonomicznych skutków tego zjawiska ze szczególnym uwzględnieniem problemu nadużywania i uzależnienia od alkoholu oraz społecznych, zdrowotnych i ekonomicznych skutków tego zjawiska;
- promowanie zdrowego stylu życia w trzeźwości i abstynencji, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży;
- zwiększenie dostępności i poprawa jakości leczenia, rehabilitacji i specjalistycznej pomocy/wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu, współuzależnionych i członków ich rodzin;
- poprawa jakości życia (wyrównywanie szans życiowych), reintegracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu, współuzależnionych i członków ich rodzin;
- podnoszenie kwalifikacji grup zawodowych oraz osób prowadzących działania profilaktyczne, interwencyjne i readaptacyjne wobec osób uzależnionych od alkoholu, współuzależnionych i członków ich rodzin.

VII. Działania z zakresu przeciwdziałania narkomanii realizowane będą w szczególności poprzez:

- prowadzenie i wspieranie działalności wychowawczej, edukacyjnej i informacyjnej z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży;
- zwiększenie dostępności i podniesienie efektywności działań interwencyjnych ukierunkowanych na leczenie, rehabilitację a także ograniczenie szkód zdrowotnych osób uzależnionych od narkotyków, współuzależnionych oraz zagrożonych uzależnieniem;
- reintegracja społeczna osób uzależnionych od narkotyków;
- podniesienie jakości kompetencji zawodowych grup zajmujących się leczeniem, rehabilitacją bądź wsparciem osób uzależnionych, współuzależnionych lub zagrożonych uzależnieniem a także osób realizujących działalność profilaktyczną i readaptacyjną;
- programy ukierunkowane na alternatywne formy spędzania czasu wolnego - ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki wobec zachowań problemowych dzieci i młodzieży.

VIII. Działania z zakresu przeciwdziałania HIV/AIDS realizowane będą w szczególności poprzez:

- działania w zakresie edukacji publicznej na temat HIV/AIDS mające na celu profilaktykę zakażeń HIV;
- dążenie do integracji społecznej osób żyjących z HIV i chorych na AIDS z ogółem społeczeństwa, poprzez podejmowanie działań informacyjno – edukacyjnych;
- inicjowanie i promowanie działań w zakresie pomocy i wsparcia dla osób żyjących z HIV, chorych na AIDS i ich bliskich;
- podniesienie kompetencji zawodowych specjalistów pracujących z osobami żyjącymi z HIV, chorymi na AIDS oraz osób podejmujących działania w zakresie przeciwdziałania HIV/AIDS.

IX. Działania z zakresu przeciwdziałania przemocy realizowane będą w szczególności poprzez:

- propagowanie, podejmowanie działań profilaktyczno-informacyjno-edukacyjnych mających na celu podnoszenie poziomu świadomości społecznej wobec zjawiska przemocy;
- zwiększenie zakresu i skuteczności pomocy specjalistycznej w formie działań wspierających dla osób krzywdzonych w wyniku przemocy;
- wspieranie istniejących, opracowywanie a także promowanie nowych rozwiązań w zakresie programów korekcyjno-edukacyjnych wobec sprawców przemocy;
- podnoszenie kwalifikacji zawodowych służb zajmujących się problematyką przemocy.

X. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych realizowane będą w szczególności poprzez:

- zlecenie organizacjom pozarządowym ze środków budżetu województwa łódzkiego działań mających na celu włączanie społeczne osób niepełnosprawnych;
- zlecenie organizacjom pozarządowym zadań z zakresu ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zgodnie z rozporządzeniem w sprawie rodzajów zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych zleczanych fundacjom oraz organizacjom pozarządowym.

Realizacja: Regionalne Centrum Polityki Społecznej w formie współpracy finansowej i pozafinansowej.

§ 5. Obszar działania: ochrona i promocja zdrowia

Priorytety:

I. Wzmocnienie działań w obszarze zdrowia psychicznego poprzez:

- szkolenia z zakresu profilaktyki zaburzeń z obszaru zdrowia psychicznego u dzieci i młodzieży, skierowane do osób pracujących w placówkach oświatowych;
- pomoc psychologiczna dla dorosłych mieszkańców województwa łódzkiego w stanie kryzysu psychicznego;
- pomoc psychologiczna dla dzieci i młodzieży z terenu województwa łódzkiego w stanie kryzysu psychicznego;
- rozwój środowiskowych form wsparcia opieki dziennej dla osób z zaburzeniami funkcji poznawczych, otępieniami i ich rodzin, w szczególności dla chorych na Alzheimera i ich rodzin.

Realizacja: Departament Polityki Zdrowotnej w formie współpracy finansowej

§ 6. Obszar działania: kultura fizyczna i sport

Priorytety:

I. Tworzenie warunków dla rozwoju sportu oraz popularyzacja aktywności fizycznej wśród mieszkańców regionu poprzez:

- program interdyscyplinarnego szkolenia i współzawodnictwa młodzieży uzdolnionej sportowo w województwie łódzkim, realizowany dla kadr wojewódzkich w ramach ogólnopolskiego systemu sportu szkolnego;

- rozwój i upowszechnianie sportu szkolnego wśród dzieci i młodzieży szkolnej w tym młodzieży niepełnosprawnej - organizacja rywalizacji sportowej dla szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych w ramach Igrzysk Młodzieży Szkolnej, Gimnazjady, Licealiady w województwie łódzkim;

- rozwój i upowszechnianie sportu na terenach wiejskich i małych miast wśród mieszkańców województwa łódzkiego, w tym osób niepełnosprawnych - organizacja rywalizacji sportowej reprezentantów środowiska wiejskiego na poziomie wojewódzkim oraz udział reprezentantów środowiska wiejskiego województwa łódzkiego w zawodach wojewódzkich i ogólnopolskich;

- realizację ogólnopolskich programów dotyczących rozwoju sportu powszechnego, jako podstawy nowych rozwiązań systemowych w dziedzinie kultury fizycznej – działania na rzecz poprawy stanu zdrowia i sprawności fizycznej dzieci i młodzieży;

- sport w środowisku akademickim realizowany, jako współzawodnictwo sportowe uczelni wyższych - organizacja akademickiej rywalizacji sportowej na poziomie wojewódzkim oraz udział reprezentantów środowiska akademickiego w zawodach wojewódzkich i ogólnopolskich;

- „Łódzkie promuje bieganie” - projekt realizowany, jako cykl biegów ulicznych i przełajowych, zakładający popularyzację biegania, jako najprostszej formy aktywności ruchowej wśród mieszkańców województwa łódzkiego;

- „Orlikowa Liga Mistrzów” - cykl zawodów sportowych o zasięgu wojewódzkim, organizowanych w różnych dyscyplinach sportowych, realizowanych na obiektach sportowych typu „Orlik”;

- organizację ważnych imprez sportowych - zadanie adresowane jest przede wszystkim dla organizacji sportowych, będących organizatorami ważnych dla sportu łódzkiego wydarzeń sportowych, które odbędą się na terenie województwa łódzkiego - wspieranie organizacji: a) imprez sportowych o randze wojewódzkiej, ogólnopolskiej i międzynarodowej (sport wyczynowy), b) imprez sportowych i rekreacyjnych o zasięgu ponadlokalnym - wojewódzkim, ogólnopolskim i międzynarodowym (sport powszechny).

Realizacja: Departament Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki w formie współpracy finansowej

§ 7. Obszar działania: turystyka i krajoznawstwo

Priorytety:

I. Aktywizacja społeczeństwa na rzecz uprawiania turystyki na terenie województwa łódzkiego: upowszechnianie turystyki i krajoznawstwa na terenie województwa łódzkiego w szczególności poprzez:

- imprezy krajoznawcze oraz imprezy z zakresu turystyki aktywnej dla dzieci, młodzieży i dorosłych na terenie województwa łódzkiego;

- imprezy krajoznawcze organizowane na obszarze województwa łódzkiego dla grup o niskim statusie ekonomicznym, dla osób niepełnosprawnych oraz dla osób starszych;

- konkursy i turnieje o zasięgu wojewódzkim, krajowym oraz międzynarodowym z zakresu wiedzy krajoznawczej o regionie łódzkim;

- przedsięwzięcia turystyczne na terenie województwa łódzkiego np. jubileusze, konferencje, seminaria, warsztaty, szkolenia związane z rozwojem turystyki itp. i jej promocją, o zasięgu regionalnym (wojewódzkim) krajowym i międzynarodowym;

- wytyczenie, oznakowanie i utrzymanie szlaków turystycznych w regionie.

- II.** Promocja i upowszechnianie wizerunku województwa łódzkiego jako atrakcyjnego turystycznie - promocja regionu łódzkiego poprzez turystykę i krajoznawstwo w szczególności poprzez:
- organizowanie wizyt studyjnych dla dziennikarzy oraz branży turystycznej promujących region łódzki (study press i study tour);
  - organizowanie imprez turystycznych promujących atrakcje regionu, szlaki turystyczne i produkty turystyczne stworzone w oparciu o potencjał przyrodniczy, kulturowy i przestrzenny regionu oraz związane z dziedzictwem kulinarnym;
  - tworzenie produktów turystycznych wzbogacających ofertę regionu łódzkiego;
  - wsparcie promocji regionalnych i lokalnych atrakcji oraz produktów turystycznych na regionalnych stoiskach podczas imprez wystawienniczych krajowych i zagranicznych.
- III.** Upowszechnianie krajoznawstwa - turystyczna edukacja i promocja poprzez wydawnictwa krajoznawcze:
- wydawanie niekomercyjnych publikacji krajoznawczych o zasięgu regionalnym.
- IV.** Rozwój turystyki na terenie województwa łódzkiego - współpraca w ramach wdrażania „Programu rozwoju turystyki w województwie łódzkim na lata 2007-2020”:
- wspólna realizacja działań priorytetowych;
  - konsultacje w zakresie realizacji zapisów programowych;
  - monitoring i ewaluacja Programu;
- V.** Zwiększenie atrakcyjności i dostępności turystycznej regionu - zagospodarowanie przestrzeni turystycznej:
- wytyczanie, oznakowanie i utrzymanie szlaków turystycznych, tras, ścieżek edukacyjno-przyrodniczych w regionie opartych o dziedzictwo kulturowe, przyrodnicze, przemysłowe, geoturystyczne itp. wraz z budową małej infrastruktury turystycznej (miejsca postojowe, platformy widokowe, tablice informacyjne itp.).

Realizacja: Departament Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki w formie współpracy finansowej i pozafinansowej

§ 8. Obszar działania: upowszechnianie i ochrona praw konsumentów

Priorytety:

- I.** Prowadzenie edukacji konsumenckiej.

Realizacja: Departament Infrastruktury w formie współpracy pozafinansowej

§ 9. Obszar działania: ochrona środowiska

Priorytety :

- I.** Rozwój działań z zakresu ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego w szczególności poprzez:
- udostępnianie zainteresowanym podmiotom informacji i dokumentów o środowisku i jego ochronie, zgodnie z przepisami ustaw dotyczących środowiska;
  - przygotowanie projektów dokumentów związanych z powoływaniem i odwoływaniem członków Zarządu i Rady Nadzorczej Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, w tym prowadzenie procedury wyboru przedstawicieli organizacji ekologicznej do składu Rady;
  - realizację zadań z zakresu edukacji ekologicznej.

Realizacja: Departament Rolnictwa i Ochrony Środowiska w formie współpracy pozafinansowej

§ 10. Obszar działania: wspomaganie rozwoju gospodarczego, w tym rozwoju przedsiębiorczości.

Priorytety:

I. Popularyzacja działań wspierających przedsiębiorczość poprzez:

- włączanie przedstawicieli organizacji pozarządowych do współpracy przy organizacji przedsięwzięć np. Europejskiego Forum Gospodarczego, Międzynarodowego Kongresu Biogospodarki, Lodzkie Innoavtion Days lub wielu innych wydarzeń w tym konferencji i spotkań konsultacyjnych organizowanych przez Departament;
- wymiana informacji z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego na temat podejmowanych inicjatyw umożliwiających wolontariuszom, studentom, gościom innych instytucji udziału w wydarzeniach typu np.: Europejskie Forum Gospodarcze.

II. Promowanie aktywności międzynarodowej poprzez:

- podejmowanie działań związanych z aktywizacją organizacji pozarządowych tematycznie powiązanych z problematyką współpracy międzynarodowej.

III. Wspieranie współpracy z przedsiębiorcami poprzez:

- stworzenie katalogu usług organizacji pozarządowych na podstawie informacji zebranych od zainteresowanych organizacji pozarządowych, które mogłyby być szeroko rozpowszechniane przez doradców biznesowych działających w ramach Systemu komunikacji i doradztwa dla przedsiębiorców z regionu, którego celem będzie wspieranie procesu internacjonalizacji regionalnych przedsiębiorstw oraz ich wzrost poziomu innowacyjności i konkurencyjności;
- inne formy współpracy z organizacjami pozarządowymi: współpraca na zasadzie członkostwa w ramach klastrów, współpraca przy realizacji wspólnych działań w ramach Polityk sektorowych będących kontynuacją prac nad Regionalną Strategią Innowacji dla Województwa Łódzkiego LORIS 2030.

Realizacja: Departament Przedsiębiorczości w formie współpracy pozafinansowej

Rozdział 6.

Okres realizacji programu

1. Program realizowany jest w ciągu jednego roku tj. od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r.

Rozdział 7.

Sposób realizacji programu

1. Podmiotami uczestniczącymi we współpracy są:

- 1) Sejmik Województwa Łódzkiego – uchwalający roczny program współpracy, jako organ stanowiący;
- 2) Zarząd Województwa Łódzkiego – realizujący roczny program współpracy, jako organ wykonawczy Województwa;
- 3) organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w zakresie odpowiadającym działaniom Województwa.

2. Zarząd Województwa Łódzkiego realizuje Program współpracy przy pomocy:

- 1) komórek organizacyjnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego;
- 2) wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych, które w obszarach swojego działania współpracują z organizacjami.

3. Komórki organizacyjne Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego oraz wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne prowadzą bezpośrednią współpracę z organizacjami, która w szczególności polega na:

- 1) przygotowaniu i prowadzeniu konkursów ofert dla organizacji na realizację zadań finansowanych oraz dofinansowanych z budżetu Województwa Łódzkiego;
- 2) sporządzaniu sprawozdań z finansowej i pozafinansowej współpracy z organizacjami pozarządowymi;
- 3) podejmowaniu i prowadzeniu bieżącej współpracy z organizacjami pozarządowymi statutowo prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

4. Za całokształt kontaktów samorządu województwa łódzkiego z organizacjami odpowiada Kierownik – Koordynator ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi prowadzący Referat Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi w Kancelarii Marszałka.

5. Cele wskazane w Programie będą realizowane przez formy współpracy wskazane w niniejszym Programie.

Rozdział 8.

Wysokość środków przeznaczonych na realizację programu

Wysokość środków przeznaczona na realizację programu zostanie określona w budżecie Województwa Łódzkiego na rok 2017. Wydatki związane z realizacją zadań, o których mowa w programie nie mogą przekroczyć kwoty środków finansowanych zaplanowanych na ten cel w budżecie na rok 2017.

Rozdział 9.

Sposób oceny realizacji programu

1. Bieżącym monitoringiem realizacji programu zajmuje się Kierownik – Koordynator ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi we współpracy z Łódzką Wojewódzką Radą Działalności Pożytku Publicznego oraz kierownikami właściwych merytorycznie komórek organizacyjnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego oraz jednostek organizacyjnych samorządu województwa. Monitoring polega na ocenie realizacji opisanych zasad i trybów współpracy. Uzyskiwane w czasie realizacji programu informacje, uwagi, wnioski i propozycje dotyczące realizowanych projektów będą wykorzystywane do usprawnienia bieżącej współpracy samorządu województwa z organizacjami.

Końcowa ewaluacja dotycząca realizacji poszczególnych zadań priorytetowych odbywać się będzie między innymi poprzez odwołanie do wskaźników o charakterze ilościowym jak też do oceny jakościowej. Ocena realizacji Programu dokonywana będzie między innymi w oparciu o następujące wskaźniki:

- 1) wysokość środków finansowych przekazanych organizacjom pozarządowym oraz podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego na realizację zadań publicznych w danym roku budżetowym;
- 2) liczbę ogłoszonych otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych przez departamenty merytoryczne Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego oraz wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne;
- 3) liczbę ofert złożonych przez organizacje pozarządowe oraz podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego do otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych;
- 4) liczbę umów o współfinansowanie lub finansowanie zawartych na realizację zadań publicznych;
- 5) liczbę organizacji pozarządowych oraz podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego, które otrzymały dofinansowanie z budżetu województwa łódzkiego na realizację zadań publicznych;
- 6) liczbę zadań publicznych, które otrzymały dofinansowanie z budżetu województwa łódzkiego;

- 7) liczbę szkoleń oraz spotkań informacyjnych organizowanych dla organizacji pozarządowych przez Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego;
- 8) liczbę dokumentów przekazanych do konsultacji społecznych;
- 9) liczbę organizacji biorących udział w konsultacjach społecznych.

Ocena jakościowa współpracy odbywa się także poprzez badanie ankietowe oraz dyskusję prowadzone wśród organizacji pozarządowych z regionu łódzkiego prowadzone w celu poznania opinii podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego.

2. Zarząd Województwa Łódzkiego nie później niż do dnia 30 kwietnia 2018 roku przekaże sprawozdanie z realizacji Programu współpracy Sejmikowi Województwa Łódzkiego.

3. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 3, zostanie upublicznione w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie www.ngo.lodzkie.pl.

Rozdział 10.

Sposób tworzenia programu i przebieg konsultacji

1. Prace nad przygotowaniem Programu zostały zainicjowane i przeprowadzone przez Referat Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego.

2. Przygotowanie Programu objęło realizację w zaplanowanych terminach następujących działań:

- 1) przygotowanie przez właściwe merytorycznie komórki organizacyjne Urzędu informacji na temat priorytetów w realizacji zadań publicznych;
- 2) skierowanie projektu Programu do konsultacji poprzez upublicznienie na stronie internetowej Urzędu;

Projekt programu współpracy opracowany przez Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego udostępniony został do konsultacji od 7 października 2016 roku do 21 października 2016 roku.

Konsultacje prowadzone były w formach:

- pisemnej poprzez składanie wypełnionych formularzy osobiście lub pocztą na adres Biura Podawczego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego lub drogą elektroniczną poprzez przesyłanie formularzy z uwagami na podane adresy mailowe;
- spotkania i dyskusji o Programie przeprowadzonej 18 października 2016 roku podczas posiedzenia Łódzkiej Wojewódzkiej Rady Działalności Pożytku Publicznego z jej członkami.

W ramach konsultacji pisemnych wpłynął 1 wypełniony formularz konsultacyjny od 1 organizacji pozarządowej z województwa łódzkiego. Zgłoszona uwaga nie została uwzględniona w projekcie.

- 3) opracowanie ostatecznego projektu Programu;
- 4) przedłożenie na posiedzenie Zarządu Województwa projektu uchwały w sprawie wniesienia pod obrady Sejmiku Województwa Programu.

Rozdział 11.

Tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert

1. Każdorazowo, w związku z ogłoszonym konkursem ofert na wykonanie zadań publicznych samorządu województwa w danym obszarze, wynikającym z Programu współpracy samorządu województwa z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w celu oceny formalnej ofert składanych w otwartych konkursach ofert, Kierownik/Dyrektor komórki organizacyjnej lub jednostki przeprowadzającej konkurs powołuje zespół ds. weryfikacji formalnej ofert.

2. Do zadań zespołu należy w szczególności:

- 1) sprawdzenie zgodności oferty z ogłoszeniem o konkursie oraz jej kompletności i terminu złożenia;
- 2) przeprowadzenie stosownej procedury związanej z uzupełnianiem braków formalnych zgodnie z warunkami zapisanymi w ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert;
- 3) sporządzenie wykazów ofert pozytywnie i negatywnie zweryfikowanych pod kątem oceny formalnej.

3. Protokół z posiedzenia zespołu ds. weryfikacji formalnej ofert oraz wykazy ofert pozytywnie i negatywnie zweryfikowanych podpisują wszyscy członkowie zespołu i przekazują do właściwej komisji konkursowej, opiniującej oferty w zakresie danego działania w obszarze którego został ogłoszony konkurs ofert na realizację zadań publicznych województwa łódzkiego.

4. Zarząd Województwa Łódzkiego w celu opiniowania ofert składanych w otwartych konkursach ofert w danym obszarze wynikającym z Programu współpracy samorządu województwa z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie powołuje Komisję konkursową, zwaną dalej Komisją.

5. W skład Komisji wchodzi minimum sześciu członków, w tym:

- 1) dwóch przedstawicieli organu wykonawczego, z których jeden pełni funkcję przewodniczącego komisji konkursowych;
- 2) od dwóch do pięciu pracowników komórki organizacyjnej lub jednostki w zakresie działania której został ogłoszony konkurs;
- 3) od dwóch do trzech osób reprezentujących organizacje pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z wyłączeniem osób reprezentujących organizacje pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 biorące udział w konkursie, przy czym udział przedstawicieli organizacji pozarządowych nie jest konieczny w przypadku gdy:
  - a) żadna organizacja nie wskaże osób do składu Komisji,
  - b) wskazane osoby nie wezmą udziału w pracach Komisji,
  - c) wszystkie powołane w skład Komisji osoby podlegają wyłączeniu, ze względu na opisane w ustawie konflikty interesu (wskazanie przez organizację biorącą udział w konkursie lub wyłączenie na podstawie Kodeksu Postępowania Administracyjnego).

6. W pracach Komisji mogą uczestniczyć także, z głosem doradczym, osoby posiadające specjalistyczną wiedzę w dziedzinie obejmującej zakres zadań publicznych, których konkurs dotyczy. Osoby uczestniczące w pracach Komisji z głosem doradczym wskazywane są w uchwale Zarządu Województwa Łódzkiego powołującej Komisję. Ponadto w pracach Komisji może uczestniczyć w roli obserwatora pracownik Referatu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi w Kancelarii Marszałka a także wyznaczony do obsługi spotkania pracownik lub pracownicy komórki organizacyjnej lub jednostki.

7. Do członków Komisji biorących udział w opiniowaniu ofert stosuje się odpowiednio przepis art. 24 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku – Kodeks postępowania administracyjnego. W pracach Komisji nie mogą uczestniczyć:

- 1) przedstawiciele organizacji, których oferta opiniowana jest przez tę Komisję;
- 2) osoby, których udział w opiniowaniu ofert może powodować konflikt interesów.

8. Posiedzeniami Komisji kieruje przewodniczący. W przypadku nieobecności przewodniczącego posiedzeniom przewodniczy osoba pisemnie upoważniona przez niego. Do zadań przewodniczącego Komisji należy w szczególności:

- 1) ustalenie przedmiotu i terminów posiedzeń Komisji;
- 2) inicjowanie i organizowanie prac Komisji.

9. Zarząd Województwa Łódzkiego prowadzi w trybie ciągłym nabór przedstawicieli organizacji pozarządowych i podmiotów wymienionych w art. 3 ust 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, do bazy kandydatów na członków komisji konkursowych administrowanej przez Referat Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego.

10. Nabór kandydatów na członków komisji konkursowych odbywa się w oparciu o kryteria i zasady ustalone przez Zarząd Województwa Łódzkiego, które podawane są do publicznej wiadomości w ogłoszeniu o naborze.

11. Wybór osób reprezentujących organizacje pozarządowe lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z utworzonej bazy kandydatów na członków komisji konkursowych będzie dokonywany przez Kierownika/Dyrektora właściwej merytorycznie komórki organizacyjnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego lub wojewódzkiej samorządowej jednostki organizacyjnej. Osoby uczestniczące w pracach Komisji wybrane z bazy kandydatów wskazywane są w uchwale Zarządu Województwa Łódzkiego powołującej Komisję.

12. Projekt Uchwały w sprawie powołania Komisji opracowywany jest przez komórkę organizacyjną lub jednostkę w zakresie działania której został ogłoszony otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych Województwa Łódzkiego.

13. Komisja podejmuje decyzje zwykłą większością głosów, w obecności co najmniej 2/3 liczby jej członków. W przypadku równej liczby głosów, decyduje głos przewodniczącego lub osoby upoważnionej do zastępowania go podczas posiedzenia.

14. Na posiedzeniu Komisji, po zapoznaniu się z wykazem złożonych ofert, każdy członek Komisji podpisuje oświadczenie o braku istnienia powiązań, o których mowa w pkt 7. W przypadku stwierdzenia istnienia takich powiązań członek Komisji zgłasza ten fakt na posiedzeniu Komisji i zostaje wyłączony z oceny oferty podmiotu, z którym powiązanie występuje.

15. Komisja obraduje na posiedzeniach zamkniętych, bez udziału oferentów. W posiedzeniu Komisji mogą uczestniczyć zaproszeni eksperci, obserwatorzy oraz pracownicy jednostki obsługujący posiedzenie. W uzasadnionych przypadkach Przewodniczący może zarządzić inny tryb pracy Komisji.

16. Komisja konkursowa ocenia jedynie oferty kompletne pod względem formalnym.

17. Do zadań komisji należy w szczególności:

- 1) opiniowanie złożonych ofert;
- 2) sporządzenie wykazów ofert spełniających wymogi merytoryczne i niespełniających ich;
- 3) sporządzenie listy projektów wraz z propozycją podziału środków finansowych;
- 4) inne czynności wskazane w ogłoszeniu konkursowym.

18. Komisja przygotowuje opinię nt. złożonych ofert spełniających wymogi formalne w oparciu o kryteria ustalone przez Zarząd Województwa Łódzkiego, które podawane są do publicznej wiadomości w ogłoszeniu konkursowym. Każda oferta przed wydaniem opinii przez Komisję musi zostać szczegółowo oceniona w oparciu o ustalone kryteria niezależnie przez co najmniej 2 członków Komisji lub ekspertów uczestniczących w pracach Komisji. Szczegółowe oceny ofert przedkładane są Komisji jako podstawa do wydania opinii nt. złożonych ofert, sporządzenia listy ofert wraz z propozycją podziału środków.

19. Z prac Komisji sporządza się protokół, który podpisują wszyscy członkowie Komisji w niej uczestniczący. Zawiera on w szczególności:

- 1) informację o trybie i terminie posiedzenia Komisji;

- 2) listę obecności członków Komisji (w załączniku do protokołu);
- 3) informację o wyłączeniu członków Komisji z oceny ofert wraz z uzasadnieniem tego faktu;
- 4) wskazanie liczby ofert, które wpłynęły na otwarty konkurs ofert w terminie;
- 5) wskazanie ofert odrzuconych na etapie oceny formalnej wraz z podaniem przyczyn odrzucenia (w załączniku do protokołu);
- 6) zestawienie ofert ocenianych merytorycznie ze wskazaniem liczby przyznanych punktów i propozycją kwot dotacji (w załączniku do protokołu);
- 7) karty oceny merytorycznej ofert (w załączniku do protokołu).

20. Na podstawie protokołu z posiedzenia Komisji komórka organizacyjna lub jednostka, w zakresie działania której został ogłoszony otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych Województwa Łódzkiego, sporządza projekt uchwały skierowanej do Zarządu Województwa Łódzkiego w sprawie rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert oraz udzielenia dotacji.

21. Wyniki otwartego konkursu ofert publikowane są wraz ze wskazaniem ocen Komisji niezwłocznie po wyborze ofert przez Zarząd Województwa Łódzkiego:

- 1) w Biuletynie Informacji Publicznej;
- 2) na stronie internetowej www.ngo.lodzkie.pl;
- 3) na tablicach ogłoszeń w siedzibie Urzędu;
- 4) na stronie Regionalnego Centrum Polityki Społecznej, w przypadku konkursów realizowanych przez Centrum.

22. Komisja ulega rozwiązaniu po rozdysponowaniu przez Zarząd całości środków przeznaczonych na realizację zadań publicznych Województwa Łódzkiego w określonym zakresie tematycznym, w danym roku budżetowym lub po podjęciu przez Zarząd decyzji o wykorzystaniu środków w inny sposób.

23. Obsługę Komisji zapewnia komórka organizacyjna lub jednostka, w zakresie działania której został ogłoszony otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych Województwa Łódzkiego.

24. Członkowie komisji konkursowej informowani są o posiedzeniu komisji z co najmniej pięciodniowym wyprzedzeniem.

25. Wszyscy członkowie Komisji mają wgląd w złożone oferty. Szczegółowe oceny ofert są udostępniane członkom Komisji przed posiedzeniem podczas którego zatwierdzana jest lista rankingowa ofert, w terminie umożliwiającym rzetelne zapoznanie się z nimi.

Rozdział 12.

Postanowienia końcowe

1. Zmiany w „Programie” mogą być dokonywane w trybie uchwały Sejmiku Województwa Łódzkiego.
2. W sprawach nie uregulowanych w niniejszym Programie zastosowania mają przepisy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ustawy Kodeks Cywilny, ustawy o finansach publicznych oraz ustawy Prawo zamówień publicznych.

